

Oikaisuvaatimus viranhaltijapäätökseen (senioripassi)

Rakennetun ympäristön lautakunta 15.04.2026 § 53

152/12.04.01/2026

Valmistelija

Liikuntapalvelukoordinaattori Janne Mykkänen

Oikaisuvaatimus ja sen perustelut

Kuntokeskus Femifit, Kuntoparkki Oy, Kuntokeskus Raahe Oy, Kuntokeskus Sisu Oy ja Raahen Kuntoklubi Oy (jäljempänä yhdessä ”kuntokeskukset”) ovat 25.2.2026 päivätyssä oikaisuvaatimuksessa (esityslistaliite 1) vaatineet päätöksen kumoamista lainvastaisena ja päätöksen täytäntöönpanon keskeyttämistä.

Kuntokeskukset ovat oikaisuvaatimuksen perusteluissa katsoneet, että päätös on lain vastainen sen takia, että kaupunki: 1) toimii kilpailutilanteessa markkinoilla eikä ole yhtiöittänyt toimintaansa (kuntalaki 126 §), 2) rikkoo kilpailuneutraliteettia (Kilpailulaki 4 a luku), 3) rikkoo EU:n valtioneuvoston päätöksen (SEUT 107 artikla), 4) rikkoo suhteellisuus- ja tarkoitussidonnaisuudenperiaatetta (hallintolaki 6 §) ja 5) vaikutusarviointi on puutteellinen ja siten päätös perustuu puutteelliseen selvitykseen (hallintolaki 31 §).

Liikuntapalvelupäällikön kuuleminen

Rakennetun ympäristön lautakunta on varannut valituksenalaisen päätöksen tehneelle liikuntapalvelupäällikölle tilaisuuden lausuman antamiseen oikaisuvaatimuksen takia. Liikuntapalvelupäälliköllä ei ole ollut lausuttavaa asiassa.

Hylkäämisen perustelut

Liikuntalain (390/2015) 5 §:n 1 momentin kohdan mukaan kunnan tulee luoda edellytyksiä kunnan asukkaiden liikunnalle järjestämällä liikuntapalveluja sekä terveyttä ja hyvinvointia edistävää liikuntaa eri kohderyhmät huomioon ottaen. Pykälän 4 momentin mukaan kunnan hoitaessa edellä mainittuja tehtäviä kunta ei toimi kilpailutilanteessa markkinoilla, ellei niitä toteuteta liiketoiminnallisina tavoittein ja perustein. Säännöstä koskevan hallituksen esityksen (HE 190/2014 vp) yksityiskohtaisissa perusteluissa on todettu muun ohella, että säännöksen tarkoituksena on turvata yhtäältä liikuntapalvelujen luonne peruspalvelujen luonteisena palveluna ja toisaalta se, että palvelut olisivat

yhdenvertaisesti kaikkien kuntalaisten saavutettavissa varallisuuden sitä estämättä.

Super senioripassikokeilussa on kyse liikuntalain 5 §:n mukaisesta toiminnasta, jolloin kaupunki ei toimi kilpailutilanteessa markkinoilla eikä toiminta ole yleensäkin voittoa tavoittelevaa. Näin ollen kuntalain (410/2025) 126 §:n tai kilpailulain (948/2011) 4 a luku 30 a § eivät tule sovellettavaksi. Kyse ei ole myöskään kaupungin antamasta yritystuesta, jolloin SEUT 107 artikla ei tule sovellettavaksi.

Hallintolain (434/2003) 6 §:n mukaan viranomaisen on kohdeltava hallinnossa asioivia tasapuolisesti sekä käytettävä toimivaltaansa yksinomaan lain mukaan hyväksyttäviin tarkoituksiin. Viranomaisen toimien on oltava puolueettomia ja oikeassa suhteessa tavoiteltuun päämäärään nähden. Niiden on suojattava oikeusjärjestyksen perusteella oikeutettuja odotuksia.

Super senioripassikokeilussa on kyse liikuntalain 5 §:n 1 momentin mukaisen kaupungin lakisääteisen veloitteen toteuttamisesta ja siten lain mukaisesta hyväksyttävästä tarkoituksesta järjestää kaupungin senioreille suunnattuja liikuntapalveluita sekä terveyttä ja hyvinvointia edistävää toimintaa. Passin soveltamisala on rajattu pelkästään senioreille. Näin ollen kyse ei ole hallinnon oikeusperiaatteiden vastaisesta päätöksestä.

Liikuntalain 5 §:n 3 momentin mukaan kunnan tulee kuulla asukkaitaan liikuntaa koskeissa keskeisissä päätöksissä. Säännöksessä on viitattu edelleen kuntalain 22 §:ään, jossa on säädetty kunnan velvollisuudesta huolehtia asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksista. Kunnalla on oikeus päättää, millä tavalla ja missä laajuudessa se varaa asukkaille tilaisuuden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien käyttämiselle.

Hallintolain 31 §:n mukaan viranomaisen on huolehdittava asian riittävästä ja asianmukaisesta selvittämisestä hankkimalla asian ratkaisemiseksi tarpeelliset tiedot sekä selvitykset.

Kaupunki on tehnyt senioripassin ja nuorisopassin käyttöönoton yhteydessä tarvittavat selvitykset ja huolehtinut kuntalain 22 §:n mukaisesta asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksista. Koska kyse on Super senioripassikokeilusta 31.12.2026 saakka, joka on perustunut senioripassin käyttäjien taholta tulleisiin pyyntöihin, vaikutusarviointia ja osallistumis- sekä vaikuttamismahdollisuuksia toteutetaan kokeilun aikana ennen varsinaisen lopullisen päätöksen tekemistä passin käyttöönotosta. Näin ollen kaupunki ei ole laiminlyönyt riittävää ja asianmukaista selvitystä ennen kokeilua koskevan päätöksen

tekemistä vaan on voinut perustaa päätöksen aikaisempaan selvitykseen, jota täydennetään kokeilun aikana.

Päätöksen mukaan Super senioripassi on kokeiluluonteinen ja tulee myyntiin vasta päätöksen saatua lainvoimaisuuden. Koska päätös ei ole lainvoimainen eikä päätöstä ole tästä syystä pantu täytäntöön, asiassa ei ole tarvetta keskeyttää päätöksen täytäntöönpanoa kuntokeskusten vaatimalla tavalla.

Päätös ei ole asiassa saadun selvityksen perusteella lain vastainen eikä perusteita kumota päätöstä ole ilmennyt myöskään tarkoituksenmukaisuusperusteella, joten oikaisuvaatimus tulee hylätä.

Liite	Oikaisuvaatimus
Esittelijä	vs. Tekninen johtaja Näränen Jari
Päätösesitys	Hylätään oikaisuvaatimus perusteettomana.
Päätös	Hyväksyi esityksen.